

Waar Te Komen Graven

Red Crag (Vroeg Pleistoceen), excursie nabij Ipswich (U.K.)

Op de vergadering van 15 maart meldde de heer Stiva dat een engelse vereniging op 14 juni een excursie houdt in de buurt van Ipswich om hier het Red Crag te ontsluiten. Aan deze excursie kunnen ook niet-leden deelnemen. Mocht u belangstelling hebben voor deze excursie dan moet u het volgende doen:

- bel ZO SNEL MOGELIJK de heer A. Stiva, Hoendiepstraat 20, Amsterdam, 020-422105. Hij zal naar Engeland het aantal deelnemers doorgeven. Dit is noodzakelijk in verband met het vervoer ter plaatse;
- boek voor een plaats op de nachtboot van Hoek van Holland naar Harwich voor de nacht van vrijdag 13 op zaterdag 14 juni;
- boek ook voor de terugreis en zorg eventueel voor een slaapplek als u niet dezelfde dag terug wilt reizen.

INSNIJDING VAN HET ALBERTKANAAL BIJ VROENHOVEN

Ten zuidwesten van Maastricht, vlak over de belgische grens bij Vroenhoven, doorsnijdt het Albertkanaal afzettingen van Danien ouderdom. Door graafwerkzaamheden voor de verbreding van het Albertkanaal zijn deze afzettingen op het ogenblik goed ontsloten.

Onder een bedekking van löss, maasgrind en oligocene klei (Afzetting van Klimmen, steriel?), is een ongeveer tien meter dik pakket kalksteen uit het Danien ontsloten. Het betreft hier de onderste member van de Formatie van Houthem, de Kalksteen van Geulhem (Va). De Kalksteen van Geulhem wordt aan de onderkant begrensd door de Horizon van Vroenhoven en ligt op de Kalksteen van Meerssen (IVf), de bovenste member van de Formatie van Maastricht uit het Maastrichtien.

Het onderste gedeelte van Va bestaat uit een middelmatig tot grofkorrelige, lichtgrijze kalksteen met veel glauconiet en enige harde knollen en onduidelijke, harde banken. Plaatselijk komen fossielgruislaagjes en -lenzen voor, waarin men talrijk de knotsvormige stekels van de zeeëgel Tylocidaris kan vinden. Het bovenste gedeelte bestaat uit lichtgrijsgele tot beige kalksteen, die tamelijk grofkorrelig is en maar weinig glauconiet bevat. Hierin komen ook harde knollen en banken voor en plaatselijk fossielgruislaagjes en -lenzen. In deze laagjes komen zeeëgelstekels voor van weer een ander soort Tylocidaris. Kenmerkend voor dit bovenste gedeelte van Va is de brachiopode Crania brattenburgica, die plaatselijk in de fossiellaagjes voorkomt.

Zeebresresiduen van de fossielgruislaagjes en -lenzen in Va leveren voornamelijk bryozoën, foraminiferen, resten van echinodermen en brachiopoden op. Onderdelen van organismen die oorspronkelijk uit aragoniet bestonden zijn niet gefossiliseerd, zoals mollusken (behalve oesters) en otolieten van vissen. Haaietanden komen slechts zeer sporadisch voor. De harde kalksteenbankjes bevatten vaak zeer slechte afdrukken van mollusken.

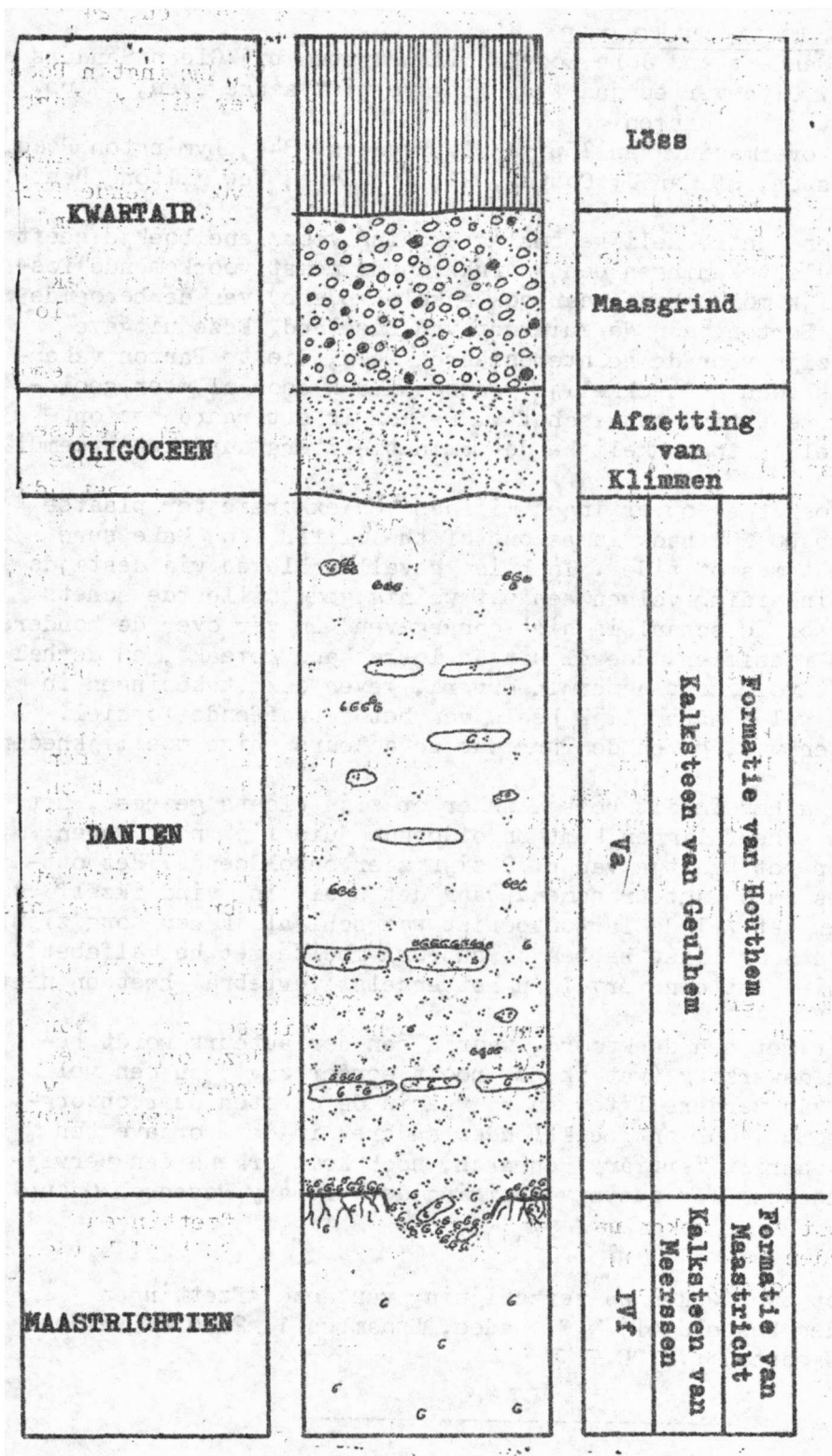
De grens IVf-Va heeft een zeer grillig verloop. Plaatselijk bevindt zich aan de top van IVf een duidelijk ontwikkelde hardground met talrijke graafgangen en komvormige inzinkingen. Op de plaatsen waar de hardground ontbreekt bevinden zich in IVf soms diepe inzinkingen die opgevuld zijn met sediment uit Va. Deze inzinkingen kunnen meer dan een meter diep zijn en hebben een grillig verloop. In deze inzinkingen wordt altijd een mengfauna van IVf en Va soorten aangetroffen, maar de IVf soorten hebben de

overhand. Verder komen in deze inzinkingen vaak brokken kalksteen voor die afkomstig zijn uit IVf. De grens tussen IVf en Va is dan vaak niet nauwkeurig aan te geven, maar een gering kleurverschil kan soms een vingerwijzing zijn: IVf bevat geen glauconiet. Aan de basis van Va komt vaak een fossielgruislaagje voor, dat voornamelijk fossielen bevat, die verspoeld zijn uit het Maastrichtien, zoals oesters Pycnodonte vesicularis zeeëgels (onder andere Hemaster prunella en Hemipneustes striatoradiatus), rostra van belemnieten (Belemnitella cassimirovensis) en haaietandjes (onder andere Squalicorax pristodontus). De ontsluiting is gelegen aan de N40 van Maastricht naar Tongeren. Als u vlak na de belgische grens de brug over het Albertkanaal bent gepasseerd, bevindt de ontsluiting zich aan de rechterkant.

Taco Bor
Dr. J.J.F. Steylingweg 33
3738 DA Maartensdijk

* Onder hardground wordt verstaan een harde kalksteenbank, aan de onderkant vaag, aan de bovenkant scherp begrensd, sterk doorgravende, op de zeebodem levende organismen doorwoeld (bioturbaat). De scherpe grens aan de bovenkant vertegenwoordigt 'n onderbreking in de sedimentatie.

Hiernaast een schematisch profiel van de insnijding van het Albertkanaal, ten noorden van de brug bij Vroenhoven. Niet op schaal!

Horizon van Vreenhoven